

Και τώρα ο κάβος των εκλογών...

Η Ελλάδα πέρασε τον κάβο εξασφαλίζοντας ένα τεράστιο για τα παγκόσμια δεδομένα «πακέτο διάσωσης». Το αίτημα για τον συνδυασμό της δημοσιονομικής εξυγίανσης με μέτρα ανάπτυξης γίνεται ευρύτερα αποδεκτό. Παραμένει όμως ακατανόητο γιατί δεν μπορούμε να αξιοποιήσουμε ούτε λίγα από τα 11 δισ. που είναι διατεθειμένα στα διάφορα ευρωπαϊκά ταμεία για τη χώρα μας. Κατά τα άλλα, ο αγώνας διάσωσης συνεχίζεται.

Υπάρχουν δύο νέα στοιχεία στο σκηνικό που μπορεί να αποδειχτούν καθοριστικά για την αναστροφή της σημερινής δραματικής κατάστασης. Κατ' αρχάς επιταχύνεται η πολιτική κινητικότητα στην Ευρώπη. Ο γερμανικός μονόλογος σπάει κάπως. Εμφανίζονται φωνές που δεν έχουν πίσω τους την ισχύ του χρήματος, αλλά έχουν πολιτικές προτάσεις και αναπτύσσουν πρωτοβουλίες. Οι Γάλλοι αναζητούν το δικό τους στίγμα κοντά στη Γερμανία και όχι στο «τσεπάκι» της. Οι Ισπανοί προσθέτουν το μεγάλο βάρος της δικής τους κρίσης. Ο Μόντι, σε πείσμα όσων πλιθίως τον θεωρούν απαξιωτικά «τεκνοκράτη», κινητοποιεί την Ιταλία και αναδεικνύεται σε δραστήριο πολιτικό ηγέτη που συσπειρώνει δυνάμεις προς μια διαφορετική κατεύθυνση της Ευρώπης (βλ. «ΤΑ ΝΕΑ», 21/2/2012).

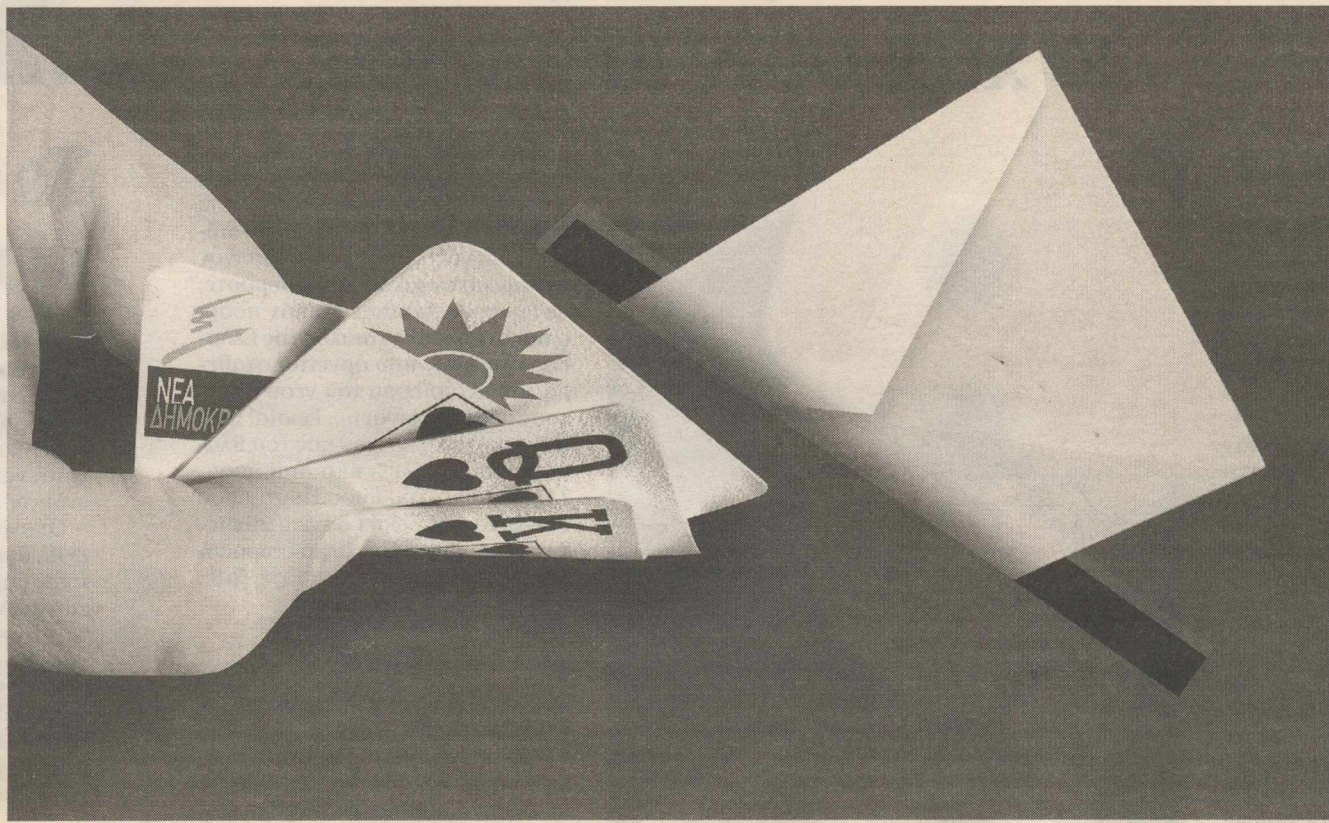
Το άλλο νέο στοιχείο είναι εσωτερικό, δικό μας. Η στροφή της ΝΔ του κ. Σαμαρά σε πιο υπεύθυνη στάση μαζί με τη μείωση της έντασης που έφερε η κυβέρνηση Παπαδήμου έδωσαν μια πρώτη πολιτική ανάσα στη χώρα για να ανασυνταχτεί κοινωνικά και ηθικά. Η επόμενη δοκιμασία θα είναι οι εκλογές. Ορθώς πάμε για εκλογές, χρειάζεται να εκφραστούν οι νέοι πολιτικοί συσχετισμοί. Εννοείται ότι παρά την κοινωνική ένταση, πρέπει να είναι εκλογές που θα σεβαστούν το «κεκτημένο της μεταπολίτευσης» και θα είναι αντάξιες μιας «κανονικής δημοκρατίας». Αυτό σημαίνει ότι η δραστηριότητα των κομμάτων που διεκδικούν την ψήφο μας δεν μπορεί να βρίσκεται υπό την αίρεση των διαφόρων «αγανακτισμένων», των φαιοκόκκινων φασιστών που τραμπουκίζουν ανά την επικράτεια.

Όλοι διαισθανόμαστε ότι είναι εκλογές εξαιρετικά υψηλού ρίσκου για τη χώρα. Σωστά λέγεται ότι θα κρίνουν την επιλογή ευρώ ή δραχμή. Θα ήταν όμως λάθος αυτό να μεταφραστεί σε μετωπική σύγκρουση των κομμάτων που υπερασπίζονται τη θέση της Ελλάδας στην Ευρώπη με τη συντηρητική Αριστερά (ΚΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ) και την εθνικιστική Ακροδεξιά που ωθούν στη δραχμή.

Πρώτον, γιατί κάτι τέτοιο θα ενίσχυε παρά θα αποδυνάμωνε τις οπισθοδρομικές δυνάμεις.

Δεύτερον, γιατί η υπεράσπιση της ευρωπαϊκής επιλογής της Ελλάδας αποτελεί εθνικό στόχο στον οποίο συγκλίνουν δυνάμεις της Κεντροαριστεράς, της Κεντροδεξιάς, της Αριστεράς, και της Δεξιάς, αλλά ο τρόπος που κάθε παράταξη εξυπηρετεί αυτόν τον στόχο συνδυάζεται με το ευρύτερο πρόγραμμα της και την ιστορική της ταυτότητα. Ο πλουραλιστικός ανταγωνισμός αυτός είναι καλό να εκδηλωθεί, διατηρώντας όμως αδιαπραγμάτευτο τον κοινό ευρωπαϊκό παρονομαστή.

Τρίτον, γιατί η παραμονή μας στην Ευρώπη εξαρτάται από την βαθύτερη αλλαγή του τρόπου λειτουργίας και της

“

Στην ύστερη μεταπολίτευση επικράτησε ένας πολιτικός -πλεοπικός λαϊκισμός της συντήρησης, της κενολογίας και της ατάκας, της στασιμότητας στη νεοαποκτηθείσα αλλά επισφαλή ευμάρεια

”

ΤΟΥ
ΓΙΑΝΝΗ
ΒΟΥΛΓΑΡΗ

“

Σε λίγο που θα ανοίξει η προεκλογική περίοδος, είναι καλό οι ηγεσίες των κομμάτων να θυμούνται ότι θυμόμαστε τις απότομες στροφές του όχι - ναι στο Μνημόνιο, όπως και το αντίστροφο ναι - όχι στο Μνημόνιο, θυμόμαστε το «λεφτά υπάρχουν» αλλά και την πρόταση «διορισμού εκατό χιλιάδων στο Δημόσιο»

νοοτροπίας του πολιτικού συστήματος και όχι από τη «στιγμιαία» καταγραφή της εκλογικής υπεροχής των υποστηρικτών του ευρώ.

Πράγματι, όπως η έναρξη της αναστροφής στην οικονομία απαιτεί ένα εθνικό σχέδιο μεταρρυθμίσεων που να συνδυάζει τη δημοσιονομική εξυγίανση με την ανάπτυξη, έτσι και στην πολιτική πρέπει να συνδυάσουμε την πολιτική σταθερότητα με την έναρξη ριζικών αλλαγών. Αυτό υπερβαίνει τους κομματικούς συσχετισμούς και τις δυνατότητες αυτομεταρρύθμισης του κάθε κομματικού χώρου ξεχωριστά. Μπορεί να γίνει συλλογικά, σε επίπεδο κομματικού και πολιτικού συστήματος. Αρκεί να σκεφτούμε ότι αυτό το σύστημα θα κληθεί να αντιμετωπίσει μια ρευστή κατάσταση, είτε υπάρξει αυτοδύναμη κυβέρνηση είτε κυβερνήσεις συνεργασίας.

Εχει επικρατήσει να συνδέουμε την έννοια των αλλαγών στο πολιτικό σύστημα είτε με τη μεταρρύθμιση του Συντάγματος είτε με την εισαγωγή θεσμών διαφάνειας και ευθύνης των κομμάτων. Κακώς. Αυτά σήμερα είναι σχεδόν επιφανόμενα. Χρειαζόμαστε μια ευρύτερη και ριζικότερη αλλαγή του κλίματος που παγιώθηκε με το «μεταπολιτευτικό πολιτικό μοντέλο». Συνηθίζουμε να το χαρακτηρίζουμε λαϊκιστικό. Ορθώς, αρκεί όμως να το εξειδικεύουμε. Γιατί υπάρχουν λαϊκισμοί που συνόδευσαν επαναστάσεις ή μεγάλες μεταρρυθμίσεις. Λαϊκισμοί που στήριξαν την καθιέρωση των δημοκρατικών θεσμών και ενίσχυσαν εκσυγχρονιστικά εγχειρήματα. Δυστυχώς στην ύστερη μεταπολίτευση επικράτησε ένας πολιτικός -πλεοπικός λαϊκισμός της συντήρησης, της κενολογίας και της ατάκας, της στασιμότητας στη νεοαποκτηθείσα αλλά επισφαλή ευμάρεια. Αυτός ο λαϊκισμός δάγκωσε σαν φίδι την ουρά του, στη συνέχεια έφαγε τις σάρκες του, και σήμερα έχει θυμώσει περισσότερο και από τον γνωστό αγά. Αν παγιωθεί

εκλογικά, θα καταστρέψει τη χώρα.

Το καλό είναι ότι ο κόσμος αντιλαμβάνεται την κρισιμότητα της κατάστασης και αυτό θα αρχίσει σιγά σιγά να αποτυπώνεται στις δημοσκοπήσεις. Το κακό είναι ότι οι αλλαγές σκοντάφτουν σε μακροχρόνιες, σχεδόν ιστορικές, παθολογίες του συστήματος.

Πρόκειται για ένα κομματικό σύστημα που εξέθρεψε και στη συνέχεια οσμώθηκε με ένα κρατικιστικό μη παραγωγικό μοντέλο ανάπτυξης και έναν αντίστοιχο πολιτικοκοινωνικό συνασπισμό που οδήγηθηκαν στη χρεοκοπία.

Τώρα το κομματικό σύστημα, ή καλύτερα τα κόμματα που υπερασπίζονται την ευρωπαϊκή προοπτική, καλούνται να διευθύνουν πολιτικά τη διαδικασία οικοδόμησης ενός νέου πολιτικοκοινωνικού συνασπισμού, παραγωγικού και ανταγωνιστικού, που θα διανείμει δικαιότερα το κόστος της κρίσης και θα αποκαταστήσει βαθμιαία την αξιοπρέπεια και τη διαπραγματευτική θέση της χώρας στη διεθνή σκηνή.

Πρόκειται για ένα κομματικό σύστημα που χρησιμοποιούσε έναν λόγο πολιτικό, σαν η χώρα να ήταν σε μόνιμη κατάσταση εμφύλιας σύρραξης. Ένα κομματικό σύστημα που απέκλειε τη συναίνεση ακόμα και στα αυτονόητα. Τώρα το κομματικό σύστημα ή καλύτερα τα κόμματα που υπερασπίζονται την ευρωπαϊκή προοπτική, συνειδητοποιούν ότι στην Ελλάδα της χρεοκοπίας η κινητοποίηση του μίσους που συστηματικά επιχειρείται θέτει σε κίνδυνο τα δημοκρατικά κεκτημένα της μεταπολίτευσης. Αρχίζουμε και παίζουμε «εν ου παικτοίς», βγάζοντας από το σεντούκι δεξιούς και αριστερούς δαίμονες που έχουμε πληρώσει και είχαμε δαμάσει.

Η «αναχρονιστική» χρήση της Ιστορίας» είναι ο χειρότερος σύμβουλος, θύμισε εύστοχα ο Βασίλης Παναγιωτόπουλος σχολιάζοντας την έξαρση της «αριστερής εθνικοφροσύνης» που πρόσφατα παρατηρείται («ΤΑ ΝΕΑ», 25-2-2012).

Πρόκειται για ένα κομματικό σύστημα, που παρά τον πολεμοχαρή πολιτικό

λόγο, ακολουθούσε την ίδια πρακτική στη διαχείριση των δημόσιων πόρων και υποθέσεων. Διαχείριση που κατέληξε στην εκποίηση του Κράτους και του Δημοσίου, με τις γνωστές πρακτικές της ψηφοθηρίας, του συντεχνιασμού, της συναλλαγής και της διαφθοράς. Πρωτοστάτησαν τα κόμματα εξουσίας αλλά συνέδραμαν και τα κόμματα της Αριστεράς, «σημαιοφόροι κάθε καταναλωτικής απαίτησης αρκεί όποιος την προβάλλει να αυτοτιτλοφορείται “λαός”», κατά την επιγραμματική διατύπωση του Π. Κονδύλη. Τώρα το κομματικό σύστημα ή καλύτερα τα κόμματα που υπερασπίζονται την ευρωπαϊκή προοπτική καταλαβαίνουν ότι η επιβίωση της χώρας εξαρτάται από την αντιμετώπιση αυτής της ιστορικής παθολογίας. Καμία παράταξη δεν μπορεί να το επιχειρήσει από μόνη της γιατί η δημαγωγία του ενός παρασύρει και τον άλλον.

Μόνο η συνέργεια μπορεί να αλλάξει βαθμιαία το κλίμα. Και η συνειδητοποίηση ότι η προεκλογική δημαγωγία δεν είναι ανέξοδη. Χρεώνεται αμέσως, γιατί ο κόσμος είναι θυμωμένος, περισσότερο συνειδητοποιημένος και, από την άλλη, ο πολιτικός - εκλογικός χρόνος έχει συντηρηθεί δραματικά. Σε λίγο που θα ανοίξει η προεκλογική περίοδος, είναι καλό οι ηγεσίες των κομμάτων να θυμούνται ότι θυμόμαστε τις απότομες στροφές του όχι - ναι στο Μνημόνιο, όπως και το αντίστροφο ναι - όχι στο Μνημόνιο, θυμόμαστε το «λεφτά υπάρχουν», την πρόταση «διορισμού εκατό χιλιάδων στο Δημόσιο», όπως θυμόμαστε ότι η «λαϊκή οικονομία» σοβιετικού τύπου κατέρρευσε μέσα στην κοινωνική δυστυχία.

Μετά το δεύτερο «πακέτο διάσωσης», πηγαίνουμε στον δεύτερο και αποφασιστικό κάβο. Ο τρόπος που θα πάμε στις εκλογές εξαρτάται από τους πολιτικούς αλλά πρωτίστως από τους πολίτες.

ΣΤΙΓΜΑ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΡ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ

Ποιος θα βάλει βαθιά το χέρι στην τσέπη του;

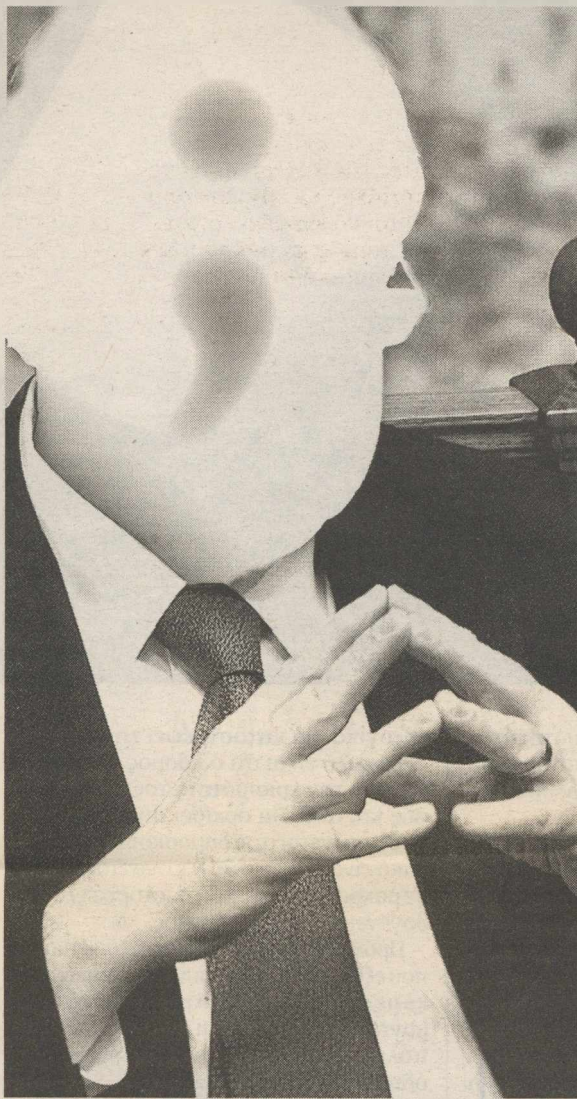
«Είμαστε όλοι Έλληνες» (μέρος δεύτερο). Εβλεπα στην τηλεόραση αυτούς τους δύο δημάρχους από την Ιταλία, οι οποίοι δωρίζουν το μισθό τους για την ανακούφιση Ελλήνων που έχουν πληγεί από τη φτώχεια και την εξαθλίωση, και αναρωτιόμουν, πόσοι από μας μπορούν να κάνουν το ίδιο. Δεν μιλάω για το «ντεκόρ» των Ελλήνων συναδέλφων τους που τους υποδέχθηκαν στην ΚΕΔΕ και από όσο ξέρω κανείς τους δεν έχει βάλει το χέρι στην τσέπη να κάνει κάτι παρόμοιο. Ούτε γι' αυτόν τον... γενναιόδωρο πρόεδρο των εφοπλιστών που πρότεινε (χωρίς να κοκκινίσει) στα μέλη της Ένωσης να βάλουν, λέει, από 30.000 ευρώ για να στηρίξουν την ελληνική οικονομία - όσα ξοδεύουν ένα βράδυ στα μπουζούκια ή σε κάποιο κοσμικό θέρετρο. Μιλάω για τα δάκρυα που έτρεξαν από τα μάτια αυτών των δύο δημάρχων για την Ελλάδα της καρδιάς τους, που πορεύεται πληγωμένη. Και, ναι, κατέληξα: αν κάποιοι δικαιούνται να φωνάζουν «είμαστε όλοι Έλληνες», είναι αυτοί και όχι πολλοί από μας!

Πληγή ο κλαδικός συνδικαλισμός

Ευκαιρίας δοθείσης, θέλω να παρακαλέσω αυτούς τους συνδικαλιστές του υπουργείου Πολιτισμού κάθε ειδικότητας (αρχαιοφύλακες, δακτυλογράφοι, οδηγοί, καθαρίστρες, αρχαιολόγοι) να βρουν κάτι άλλο, πιο πρωτότυπο να διαμαρτυρηθούν από το να κλείνουν την Ακρόπολη. Δεν πουλάει πια το θέμα. Το μόνο που κάνει είναι να επιβεβαιώνει την άποψη όλων, μα όλων ανεξαιρέτως των ελλήνων πολιτών για την ποιότητα του συνδικαλιστικού κινήματος. Επίσης, ας γνωρίζουν ότι δεν έχουν καμιά απήχηση πλέον τα κραυγαλέα πανό που αναρτούν βρωμίζοντας τον ιερό χώρο, ενώ επιβεβαιώνουν ότι αυτή η σύγχρονη πληγή της χώρας, ο κλαδικός συνδικαλισμός δεν έχει αφήσει τίποτε πια ανέγγιχτο. Και κάτι ακόμη: κλείνοντας την Ακρόπολη, κάθε φορά, και απαγορεύοντας να την επισκεφθούν άνθρωποι που έρχονται γι' αυτό τον σκοπό από όλα τα μέρη του κόσμου, συμβάλλουν αποτελεσματικά στη διαμόρφωση ενός άλλου κινήματος που έχει τον τίτλο: «Δεν είμαστε όλοι Έλληνες ούτε θέλουμε να γίνουμε»!

Σκληρός αντίπαλος ο (φίλος) Πούτιν

Στο μεταξύ, από νίκες σε νίκες πετάει η ελληνική εξωτερική πολιτική. Σαρώνουμε παντού. Κυβέρνηση και αντιπολίτευση. Και για την κυβέρνηση, πες, τα ξέραμε. Και για τη σημερινή, και για την προηγούμενη του Γιώργου. Αλλά η αντιπολίτευση; Αυτή ντε, που μας υπόσχεται ότι με το που θα αναλάβει θα αλλάξουν όλα, θα δούμε καλύτερες μέρες; Θυμάστε εκείνη την περίφη-

Αναζητείται ο νέος Παπαδήμος

Τέσσερις μήνες κλείνει ως Πρωθυπουργός την άλλη εβδομάδα ο Λουκάς Παπαδήμος και μέχρι να γίνουν οι εκλογές, στα τέλη Απριλίου ή έστω στις 6 Μαΐου, θα το κλείσει (σχεδόν) το εξάμηνο. Αλλά μέχρι εδώ. Δεύτερη καριέρα δεν τον βλέπω να κάνει, δεδομένου ότι ούτε ο Αντώνης Σαμαράς επιθυμεί κάτι τέτοιο, ούτε τα μεγαλοστελέχη του ΠΑΣΟΚ που επιδιώκουν να διαδεχθούν τον Γιώργο. «Καλός άνθρωπος ο Λουκάς, αλλά ως εκεί. Μόνιμο δεν είναι ούτε θα γίνει ποτέ», είπε ένας εξ όλων αυτών που προανέφερα - αλλά δεν συγκεκριμενοποιώ για ευνόητους λόγους. Τι του καταλογίζουν; Οτι δεν επέδειξε όταν έπρεπε έντονη δραστηριότητα - όπως για παράδειγμα την πραγματοποίηση γύρου επαφών σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, όπως Βερολίνο, Παρίσι, Ρώμη. Ακόμη ότι δεν αξιοποίησε τη δυνατότητά του να ασκήσει καθήκοντα «πραγματικού» Πρωθυπουργού, με αποτέλεσμα να υπολείπεται η κυβέρνηση. Mas δουλεύουν μου φαίνεται! Μπορούσε; Και για όσους έχουν απορίες για το τι θα συμβεί αφού δεν θα υπάρξει αυτοδυναμία, τους ενημερώνω ότι ήδη αναζητείται πρόσωπο (για... Παπαδήμος), διότι ο Σαμαράς δεν θέλει να γίνει Πρωθυπουργός με τη στήριξη του ΠΑΣΟΚ - προφανώς για να γίνει μόνος του, σε νέες εκλογές. Ε, ρε πού έχουμε μπλέξει...

μη επίσκεψη Σαμαρά στη Μόσχα, η οποία (υποτίθεται) άλλαξε το κλίμα στις ελληνορωσικές σχέσεις, που είχαν επιδεινωθεί επί Γιώργου διότι ο Γιώργος ήταν προσδεμένος στο αμερικανικό άρμα; Τη θυμάστε, δεν μπορεί. Ακούστε λοιπόν πόσο: ο πιο σκληρός αντίπαλος της Ελλάδας στο ΔΝΤ, που αρνείται σταθερά την εκταμίευση του νέου πακέτου βοήθειας, είναι η... Ρωσία! Ναι, η Ρωσία του αδελφού μας του Βλαδίσλεβ (που λέει κι ο Λιακόπουλος) Πούτιν. Του ίδιου Πούτιν που ήθελε να μας δώσει δάνειο 20 δις. τον Γενάρη του '10, αλλά ο προδότης ο Γιώργος δεν το έπαιρνε. Χα!..

Πότε θα καθαρίσει με τον Τσάβες;

Εμένα πάντως δεν με προβληματίζει η αποτυχία Σαμαρά να πείσει τον Πούτιν να αλλάξει στάση απέναντι στην Ελλάδα, παρότι είμαστε χριστιανοί ορθόδοξοι, έχουμε κοινές πολιτιστικές ρίζες, τους δώσαμε το κυριλλικό αλφάβητο και κάτι βυζαντινές πριγκίπισσες πακέτο. Οχι. Καθόλου μπορώ να πω. Γιατί στην εξωτερική πολιτική συμβαίνει ό,τι και στο ποδόσφαιρο: δεν κερδίζεις πάντα. Εμένα σε αυτή τη φάση και δεδομένης της παρατεινόμενης κακοκαιρίας, με προβληματίζει έντονα το γεγονός ότι δεν δραστηριοποιείται διπλωματικά ο πίσω από τις λέξεις Αλέξης. Βλέπει ότι ανά πάσα στιγμή κινδυνεύει η χώρα να μείνει από πετρέλαιο, γιατί τα έχει πάρει με την Ευρωπαϊκή Ένωση εκείνος ο Αχμαντιντζάντ, και δεν κάνει τίποτε. Να πεταχτεί ρε παιδί μου μέχρι τη Βενεζουέλα, όπου έχει τις άκρες με το καθεστώς του Τσάβες, να καθαρίσει για την πατρίδα. Το καταλογίζω αυτό στον Αλέξη και περιμένω άμεσα να αναλάβει πρωτοβουλία...

Ήξερε και πήρε ξένα ομόλογα!

Επίσης δεν αντιλαμβάνομαι την παθητική στάση πολιτικών επιχειρηματιών αλλά και απλών πολιτών απέναντι στην Ελβετία! Τόσα λεφτά έχουμε εναποθέσει στις ελβετικές τράπεζες δεκαετίες τώρα, και αυτή η περιέργη χώρα τηρεί εξίσου αρνητική στάση απέναντι στην Ελλάδα, σε σημείο δηλαδή που να σκέφτεσαι ότι μήπως θα ήταν σκόπιμο - για να τους πιέσουμε στον λαιμό, βρε αδερφέ - να πάρουμε τα λεφτά και να τα φέρουμε πίσω. Και αν όχι πίσω, ας κάνουμε ό,τι έκανε και ο επενδυτής Καραμανλής. Ο οποίος επένδυσε το 2010 - παρακαλώ! - 400 χιλιαρικάκια στρογγυλά στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Πήρε ομόλογα της ΕΤΕΠ, και όχι βεβαίως ελληνικά, διότι άμα έχεις κάνει πεντέμισι χρόνια πρωθυπουργός της χώρας, εσύ ξέρεις καλύτερα από τον καθένα πόσο επισφαλές είναι να επενδύσεις σε ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου! Έτσι δεν είναι, πρόεδρε;

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ

Του Δ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Το φάντασμα του Κέινς

ΣΑΝ ΕΝΥΔΡΕΙΟ με κουρασμένα ψάρια είναι η Βουλή. Ενα αίσθημα κόπωσης πλανάται στο περιστύλιο και το ντευκτήριο. Κόπωσης πολιτικής ή προσωπικής; Και τα δύο. Ακόμη περισσότερο: η εξάντληση φαίνεται να έχει καταλάβει τόσο το κόμμα του «ναι» όσο και το κόμμα του «όχι».

Οι εναπομείναντες βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, όπως εξηγεί κορυφαίος κοινοβουλευτικός παράγων, έχουν υποστεί τεράστια πίεση με όσα, μεγάλα και μικρά νομοθετήματα, έχουν ψηφίσει την τελευταία διετία. Είναι λίγο σαν το προσωπικό της Φουκουσίμα που παρέμεινε με αυτοθυσία για να μη γίνει βούτυρο θανάτου ο αντιδραστήρας μετά τον σεισμό. Η ΝΔ πήρε κι αυτή μια γεύση πολιτικής ραδιενέργειας με τη νέα δανειακή. Εχασε με τη μια είκοσι έναν βουλευτές.

***

ΑΝ ΤΟ «ΝΑΙ» προκαλεί κόπωση, το «όχι» δεν φέρνει την ευτυχία. Ειδικά, στον δικομματισμό. Πράσινοι και γαλάζιοι βουλευτές που διαγράφηκαν, αναπτύσσουν νομικές ή οικονομικές θεωρίες. Οι μεν έχουν αγωνίες για την εκτέλεση ή τη νομιμότητα της νέας δανειακής σύμβασης. Οι δε μιλούν για την ύφεση, για τη συμπίεση των χαμηλών εισοδημάτων και για την κατ' εξακολούθηση ανεπάρκεια των μέτρων που λαμβάνονται πλέον ανά τρίμηνο. Παρ' όλα αυτά, είναι ανήσυχοι, αδέσποτοι κι ελαφρά αποπροσανατολισμένοι. Κι αυτό γιατί βρίσκονται σε πολιτικό κενό. Όλοι σχεδόν θα επέστρεφαν στα κόμματά τους αν μπορούσαν.

Στα μικρά κόμματα - με εξαίρεση τον ΛΑΟΣ που πληρώνει τη συμμετοχή στην κυβέρνηση Παπαδήμου - επικρατεί ευφορία. Το «όχι» είναι προζύμι που μεγαλώνει τα ποσοστά. Η περίπτωση της ΔΗΜΑΡ είναι χαρακτηριστική. Μόνο η ηπιότητα λόγου, το κοστουμί και η ηλικία διαχωρίζουν τον Φώτη Κουβέλη από τον Αλέξη Τσίπρα. Δύο χρόνια μετά τη διάσπαση ΣΥΡΙΖΑ και ΔΗΜΑΡ αποτυπώνουν τη διαφορά ύφους και το χάσμα γενεών μεταξύ μεγαλύτερων και μικρότερων, πιο σοφτ και πιο ακραίων αριστερόστροφων κοινών.

***

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟ - που σκιάστηκε πολιτικά από την Κρίση - ο Τ.Σ. Ελισιό είχε γράψει το δοκίμιο «Ακολουθώντας παράξενους θεούς». Αντίστοιχα, όσοι επέλεξαν το «όχι» ακολουθούν την αλλόκοτη δοξασία ότι αυτό δεν οδηγεί στη δραχμή. Ωστόσο, η καταψήφιση της νέας δανειακής θα συμπάρεσε το PSI και μαζί την Ελλάδα σε χρεοκοπία. Η δραχμή θα ήταν το επόμενο βήμα - τη στιγμή που ήδη θέλουν να μας στείλουν εκεί όλοι εκείνοι που δεν ήθελαν να μας βάλουν στην ΟΝΕ το 2000. Δεν υπάρχει στον ορίζοντα πολιτική συμφωνία. Ούτε έρχεται από τον Παράδεισο των οικονομολόγων το φάντασμα του Τζον Μένιαντ Κέινς με ελικόπτερο ώστε να ραντίζει με ευρώ την ελληνική οικονομία μας και φωτρώσει ανάπτυξη. Φυσικά, οι δοξασίες είναι η πολιτική πολυτέλεια που εξασφαλίζει η ψήφος του «ναι».